

aula

CP PAR JOFRÉ

► El Espacio de la Participación

El CP Pare Jofré del Puig ha dedicat el carnestoltes a Darwin i, entre altres coses, els xiquets i xiquetes s'han disfressat de homes prehistòrics (foto). També podeu gaudir de la festa del CP Las Higuierillas de Requena i del Col·legi Rural Agrupat (CRA) la Costereta de Llanera, Cerdà, Torrella i la Granja de la Costera, així com del mercat solidari de l'escola del Barri del Crist. PÀGINA 3

INFANTIL I PRIMÀRIA

Un carnestoltes diferent

El CP Covalta d'Albaida ha enfocat enguany el seu carnestoltes escolar d'una manera diferent, introuint novetats com ara una emissora de ràdio i un estrofolari rei.

Didac Botella i Mestres^(*), Albaida Novament, una festa assenyalada arribava a l'escola i, amb ella, una nova oportunitat per fer quelcom diferent. No és tracta de capgirar completament la festa; sovint, introduir nous elements a un format de celebració ja consolidat és suficient per donar-li el punt de frescor i d'innovació que qualsevol activitat escolar necessita per no caure en el parany educatiu més estès i nociu a l'escola: la repetició.

Com ens sentiríem si un amic ens fera sempre el mateix regal pel nostre aniversari? Les festes a l'escola haurien de ser això: un regal per als alumnes; que divertira, que educara, i que mai no es repetís.

L'esquema de la festa era bàsicament el mateix que l'any anterior: durant tres dies la Reina de carnestoltes i la seua cort visitaren l'escola fent barrila, tot vigilant que els xiquets i les xiquetes compliren els seus manaments.

Més d'un i més d'una —mestres inclosos— acabaren enfarinats per no portar la cua, la cresta o els bigotis de gat —aquest any, la cosa anava d'animals—. La festa però, començava una mica abans: quan s'obrien les portes de l'escola i els pares i les mares esperaven al pati que sonés la sirena per acomiadar-se dels seus fills, connectàvem els altaveus cap a enfora i Pau —el mestre de música— i jo fèiem de locutors de Ràdio Covalta mentre sonava música brasilera de carnaval.

Ràdio Covalta

Una novetat senzilla però engrescadora que servia per començar el dia d'una manera ben animada. Alhora, aconseguíem d'implicar tothom en la celebració. Una entrevista a la Reina de carnestoltes, una connexió amb l'enviat especial de Ràdio Covalta als carnivals de Rio de Janeiro —Dida Caipirinha—, trucades dels oients —on intervenien altres mestres—, anuncis estrofolaris... Fou un repte escriure guions de ràdio.

Evidentment, tenien les seues limitacions però, sens dubte, aconseguiren fer riure tothom i trans-

metre la ironia i la disbauxa inherents a la festa de carnestoltes.

Com sempre, l'últim dia de la setmana de carnestoltes férem la cercavila pels carrers del poble fins arribar a la Glorieta, animats per una banda de música formada per antics alumnes de l'escola.

Aquest any però, vaig proposar de fer-hi alguna cosa, d'anar més enllà de la fotografia de rigor. És el

«Cal evitar caure en el parany educatiu més estès i nociu a l'escola: la repetició»

CP COVALTA

DESFILADA. Dues imatges del carnestoltes i de la reina d'aquesta festa.

final, el moment culminant de la festa i pagava la pena d'esforçar-nos una mica més per trobar-li un digne comiat.

Novament, sorgia la pregunta: què podíem fer? Llegir una poesia amb tots els alumnes? Fer una dansa...? Això requeria d'un temps de preparació del qual ja no disposàvem. I, tot amb tot, se'm va ocórrer que, un cop a la plaça, el Rei de Carnestoltes podia fer una aparició al bell mig de tota la gentada per fer les últimes malifetes i llegir un discurs de comiat.

Una aparició estelar

Dit i fet! Quan arribàrem a la plaça em vaig llevar la disfressa de domador, vaig entrar discretament a un bar per canviar-me de nou i el Rei de Carnestoltes va aparèixer del no-res. Un cop vaig aconseguir l'atenció de tothom, vaig començar el discurs que feu saltar les rialles de pares i mares perquè el Rei parlava d'una manera molt peculiar —duia un xiulet dins la boca—. Pau s'encarregà de llegir i interpretar la traducció simultània que havíem preparat per a l'ocasió. Fou divertit. I diferent.

De vegades no cal desmuntar-ho tot per ser originals i innovadors; la festa de Carnestoltes que hem celebrat enguany a la nostra escola n'és un bon exemple. Cal, això sí, la voluntat de voler anar més enllà, d'assumir que no podem estar fent sempre les mateixes coses; d'entendre que ningú no s'emociona, ni aprèn, ni s'ho passa bé, quan li fan un regal repetit.

^(*)MESTRE CP COVALTA D'ALBAIDA (VALL D'ALBAIDA)

► LA TIRA DE CIRO

▶ EDUCACIÓN EN VALORES

SENSIBILIZACIÓN. Charla de Windows for Peace en el Colegio del Sagrado Corazón de Quart de Poblet.

CARLOS PÉREZ-ADSUAR/ IMAGENENACCION.ORG

Una ventana abierta a la paz

Pacifistas israelíes y palestinos acercan las «otras voces» de Oriente Próximo a los escolares

Aula, València
«La realidad sobre el conflicto palestino-israelí exige no caer en estereotipos», así lo ha señalado Eihab Kadah miembro de la Organización No Gubernamental (ONG) Windows for Peace (Ventanas para la paz), organización mixta de judíos y palestinos de los dos lados de la línea verde que separa Israel de los territorios palestinos ocupados, quien ha afirmado que «no todos los palestinos son terroristas, ni todos los israelíes son soldados».

Windows for Peace se encuentra en la Comunitat Valenciana, de la mano de la Generalitat y de la Asamblea de Cooperación por la Paz, con el fin de hacer llegar este mensaje a los jóvenes valencianos. Un mensaje de esperanza en el que, independientemente de las ideologías de los miembros de la organización, el objetivo es la comprensión y la interiorización de los valores democráticos.

El Consell apoya el proyecto de Windows for Peace, de ahí que esta ONG esté presente en varios centros educativos valencianos,

CARLOS PÉREZ-ADSUAR/ IMAGENENACCION.ORG

EN CLASE. Alumnos del C. Sagrado Corazón de Quart junto a los voluntarios.

✓ **Windows for Peace lleva su campaña a tres centros educativos de Valencia y Quart**

como el Instituto de Educación Secundaria (IES) de Malilla o el Colegio del Sagrado Corazón de Quart de Poblet, así como en la Facultad de Ciencias de la Educación.

Los tres representantes de Windows for Peace en la C. Valen-

ciana, encarnan el espíritu de esta organización: una israelí, un árabe israelí, y una palestina de los territorios ocupados, trabajan conjuntamente para promover el conocimiento y la conciliación entre ambos pueblos a través de programas educativos, culturales, medios de comunicación y arte.

Una red de 60 escuelas

Más de 60 colegios forman parte de la red creada por esta ONG que nació en 1991 y que cuenta ya con segundas generaciones de los niños que empezaron el programa con ellos. Un trabajo dirigido tanto a las escuelas como a los niños, que posibilita la comunicación entre jóvenes de 12 y 14 años, y les da la posibilidad de expresarse a través de la publicación de una revista en hebreo y árabe.

El trabajo de Windows for Peace entre los escolares de Educación Secundaria Obligatoria (ESO) se enmarca dentro de la campaña, *Caminos de Paz: Otras voces de Israel*, promovida por la Conselleria de Inmigración y Ciu-

CONSELLER DE CIUDADANÍA

Blasco: «Defienden una filosofía válida para cualquier parte del mundo»

■ APOYO DE LA GENERALITAT. «Nuestro apoyo va dirigido a los niños, pilar fundamental de la sociedad, y a la sociedad valenciana, a la que se le quiere acercar el trabajo de las organizaciones pacifistas israelíes en derechos humanos, desmilitarización, y educación», subraya el conseller de Inmigración y Ciudadanía, Rafael Blasco.

■ ROMPER FRONTERAS. «Se trata de una iniciativa en la que las nuevas tecnologías y los medios de comunicación, les permiten a los jóvenes cruzar las fronteras terrestres, para expresar sus emociones y posiciones frente al conflicto. El papel de Windows for Peace es crucial como vía de escape y entendimiento, una filosofía que se puede aplicar a cualquier lugar del mundo», destaca Blasco.

dadanía y la Asamblea de Cooperación por la Paz, que tiene como objetivo la sensibilización de la sociedad valenciana sobre el conflicto palestino-israelí. Un proyecto en el que ambas entidades colaboran desde 2007 y que tiene como finalidad trasladar la realidad del conflicto a través de otras voces, de ahí la colaboración del Consell con organizaciones pacifistas de Oriente Próximo.

Esta campaña que gira entorno a diferentes temáticas como son la defensa de los Derechos Humanos y libertades individuales y colectivas, la desmilitarización, la convivencia y el diálogo, la Educación para la Paz, así como la incidencia política y la contrainformación.

<http://www.win-peace.org>

▶ VISITAS ESCOLARES

La escuela entra en Levante-EMV

EL DRAC DEL VEDAT DE TORRENT. Dos grups de

l'Escola Cooperativa El Drac del Vedat de Torrent han visitat el diari. Foren 24 alumnes de 3º ESO amb la profesora M.ª Carmen Sanchis (esq.) i 23 alumnes de 4º ESO junt a la professora Amelia Mariscal.

El espacio de la participación

Solidaritat al Barri del Crist

EL CP Ntra. Sra. del Carmen, del Barri del Crist (Aldaia-Quart) celebrà el dia de la pau amb un mercadet solidari (dos fotos de la dreta). L'alumnat va fer manualitats per tal de vendre-les. S'obtingueren 647 euros que donaren a parts iguals al Patronant Francisco Esteve i a la Societat Protectora d'animals.

El carnestoltes ecològic del CRA La Costereta

EL Col·legi Rural Agrupat (CRA) La Costereta ha celebrat el carnestoltes. L'alumnat de Llanera, Cerdà Torrella i la Granja de la Costera es disfressà per fer una cercavila i un berenar en la Granja. El lema era *La conservació del medi ambient i el canvi climàtic* i les disfresses van ser molt variades: núbols, sols, arbres, foc, bombers, contenidors de reciclatge, abrics de paper reciclat (Foto de dalt) ...

El desfile del CP Higuierillas

EL pasado viernes, el CP Las Higuierillas de Requena celebró el carnaval realizando un desfile con charanga incluida por las calles próximas a este centro (dos fotos de arriba) reponiendo fuerzas al regresar con una merienda de chocolate caliente y ensaimadas.

Darwin camina pel Puig

LOM cada any, al CP Pare Jofré del Puig hem celebrat el carnestoltes. La festa final va ser el divendres 20 de febrer però ja feia temps que veníem treballant-la. Enguany, aprofitant que 2009 s'ha declarat internacionalment l'Any Darwin, hem fet d'aquest el tema comú per tot el centre.

El propi Charles Darwin visità les classes (imatge de dalt a la dreta) per convidar els alumnes a conèixer la seua vida i l'alumnat de l'ESO preparà una exposició en *powerpoint* per explicar a tots els alumnes de Primària i Infantil la vida i l'obra de Darwin.

També, en altres cursos, s'han fet diversos treballs sobre el gran científic anglès.

I, com no, tots els grups es posaren a elaborar les disfresses en relació al tema: en Infantil, es feren les disfresses d'homes prehistòrics; al primer cicle

de Primària, de micos; el segon cicle, de peixos (foto de dalt a la dreta); el tercer cicle, de rèptils; i per últim, l'alumnat de l'ESO, de científics i gent de l'època de Darwin, el segle XIX. Al final posarem música i ballarem tots junts. Que visca el carnestoltes!

CP PARE JOFRÉ EL PUIG (L'HORTA NORD)

Los centros educativos o instituciones que quieran mostrar sus actividades en este espacio deben enviar por correo electrónico (levante.aula@epi.es) fotos y un texto explicativo.

UNIVERSITAT ID VALENCIA
Jardí Botànic

EL RACÓ DEL BOTÀNIC

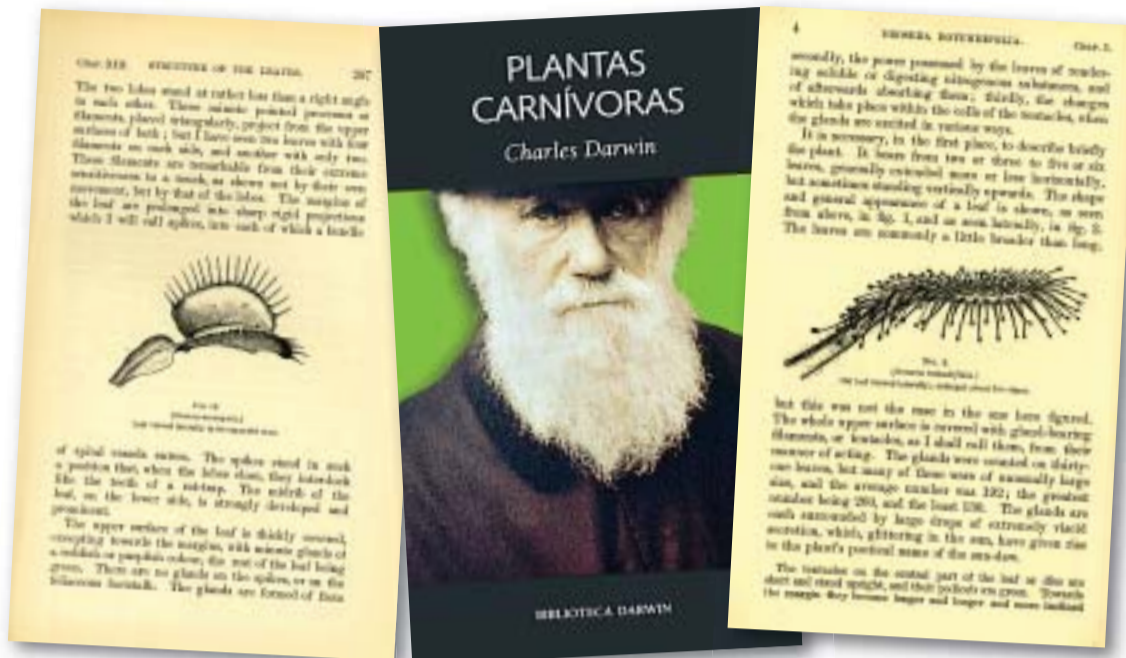
Ana Organero^(*), València
Continuant amb el 200 aniversari del naixement de Charles Darwin, des del Jardí Botànic de la Universitat de València volem convidar-vos a gaudir en directe d'unes plantes poc conegudes per la majoria de nosaltres i de les quals aquest mencionat naturalista va treballar al llarg de més de 15 anys. Com diu a la introducció del seu llibre *Plantas Carnívoras*.

«L'estiu de 1860 estava ociós i descansant prop de Hartfield, on abunden les espècies de *Drosera*; i vaig advertir que nombrosos insectes havien quedat atrapats per les fulles. Vaig dur a casa algunes plantes, i en donar-los insectes vaig veure el moviment dels tentacles». Al llarg d'aquest llibre també explica com va repetir experiments antics perquè no s'acabava de creure els resultats que anotà 10 anys abans.

Les plantes carnívores són plantes que podem trobar en sòls pobres en nutrients —principalment nitrogen, però també fòsfor— com torberes, sorrencs o aigües molt netes. Degut a aquesta mancança, han desenvolupat respostes adaptatives i evolutives en aquests medis que han donat lloc a diversos tipus de trampes, tant passives com actives, per poder capturar i posteriorment digerir insectes, aràcnids, crustacis, etc.

«Venus atrapamosques»

Les trampes passives, característiques de *Pinguicula* o *Nepenthes* van poder adquirir la capacitat de secretar un líquid que dissol o digereix la matèria animal. La *Nepenthes*, amb la seua forma de

LLIBRE. Imatge de *Dionea* (i) i de *Drosera* (d) a l'original de *Plantas carnívoras*, al mig portada de l'edició castellana.

L'amor de Darwin

El Jardí convida a descobrir les plantes que fascinaren al naturalista

gera disposta de glàndules de nèctar que atrauen els insectes; i la *Pinguicula*, aparentment una planta normal, però si observem les fulles amb deteniment podem observar pèls diminuts que secreten una substància apegalosa.

Però quan parlem de plantes carnívores no podem oblidar-nos de la *Dionaea* també coneguda com *Venus atrapamosques* la qual

presenta unes fulles formades per dos lòbuls semicirculars oberts uns 50 graus i la base és una frontissa que permet el tancament a l'instant. Les dents del marge de la fulla mantenen presonera a la presa. A la base d'aquestes dents hi ha unes glàndules que secreten el nèctar, per atreure els insectes. Aquests lòbuls en forma de boca tenen unes glàndules digestives al

✓
«Han desenvolupat respostes adaptatives i evolutives per poder atrapar i posteriorment digerir insectes»

PER A SABER MÉS

Hivernacle carnivor

■ SENSE EIXIR DE VALÈNCIA. Des del Gabinet de didàctica del Jardí us convidem a visitar l'hivernacle de les plantes carnívores on podreu gaudir d'aquestes plantes que tant van sorprendre a Darwin. Si voleu saber més recomanem dos llibres de la col·lecció *Las dos culturas* de l'editorial Laetoli, i també l'autobiografia no censurada que ha editat la revista *Mètode* de la Universitat.

seu interior i tres pèls que detecten la presència de la presa i activen el tancament.

I per últim, la més estudiada per Darwin, la *Drosera* o grasilla de les que va dir que «Els tres caràcters més notables que tenen els diversos membres de *Droseràcies* són que les fulles d'alguns posseeixen el poder de moviment quan són excitades, que les seves glàndules secreten un líquid que digereix matèria animal, i l'absorció de la matèria digerida que practiquen.»

«El solvent podria ser exsudat per les glàndules juntament amb la secreció viscosa, i actuaria sobre la matèria animal continguda dintre dels insectes capturats, i això seria un acte de digestió veritable. Aquest procés seria de gran servei per a plantes que creixen en sòl molt pobre i tendria a perfeccionar-se mitjançant selecció natural.»

^(*)GABINET DE DIDÀCTICA DEL BOTÀNIC

LECCIONES DE NATURALEZA

FAUNA VALENCIANA

Por Ricardo Sales García

Superpoblación de palomas

Son transmisoras de enfermedades y tienen multitud de parásitos

DE entre las palomas que habitan en el centro de Valencia hay dos especies hacen superpoblación: la doméstica y la bravía. De estas dos especies, aquí en Valencia, estamos invadidos. Y cada vez hay más. Y es que como en todo hay que tener cuidado. La bravía, que es la paloma de nuestras ciudades, lleva acompañando al hombre desde los tiempos de Julio César. Y el problema es que mucha gente sobrealimenta a estos animales que tienen una capacidad de reproducirse directamente proporcional a la cantidad de alimento que tengan.

Y hay superpoblación. Hay problemas serios y hay soluciones. No se debe dar de comer tanto a estos animales, o que se les dé de comer en lugares idóneos indicados por el ayuntamiento pertinente en dónde la población está más controlada.

Por ejemplo, hay sistemas *anti-baby*, que se da en los bebederos que se colocan en Roma, en París, dónde las palomas beben y de alguna manera ya no pueden reproducirse tanto junto al palomo buchón que la persigue.

Siempre hay una población ociosa de gente que lleva trozos de pan a las palomas. Hay algu-

RICARDO SALES GARCÍA

EL CARME. Paloma Bravía incubando en el barrio del Carme de Valencia.

✓
«Su capacidad de reproducirse es proporcional a la cantidad de alimento que reciben»

nos lugares en Valencia en el que algunas personas con muy buena fe, quieren dar de comer a estas palomas. Y si observamos con ojos de naturalista, muchas personas jubiladas, realmente, están dando de comer a las ratas que aprovechan ese pan asustando a las palomas y se dan un banquete de lujo.

No obstante, los ayuntamientos, están muy pendientes de estos temas. Por ejemplo, si a la Plaza de la Virgen de Valencia les quitásemos las palomas, quizás esta plaza ya no sería la misma. Hay que ver la cantidad de personas que se entretienen con las palomas observándolas, dándoles de comer y efectuándose documentos gráficos con estos bellos animalitos...

Hay que controlar la situación

Todo esto es muy bonito. Pero hay que controlar esta situación. Y si observamos a estos Columbiformes, (orden zoológico al que pertenecen las palomas), un porcentaje importante de ellas presenta malformaciones genéticas. Yo creo que la relación entre animales y personas en la ciudad, debe ser lo más cercana a la razón. Es decir, intentar poner unos niveles mínimos de convivencia. ¡A los animalitos hay que cuidarlos! ¡Siempre hay que cuidarlos! Pero no favorecer algunas situaciones que, a veces, ponen a algunos edificios y monumentos en una situación muy delicada.

Valencia, está plagada de zonas con superpoblación: Plaza de la Virgen, la rotonda de la zona de la Ciudad de las Artes y de las Ciencias, Jardines del Real (Viveros Municipales) y Plaza de la Reina, entre otros. Mucha gente se queja de que las ventanas de sus casas están manchadas de excrementos.

EL BIÓLOGO RESPONDE

«¿Los ojos del halcón pueden enfocar a dos presas a la vez?»

Los ojos del halcón peregrino y de otras especies, en la zona de la retina, poseen una depresión llamada fóvea. Cada ojo del halcón

RICARDO SALES GARCÍA

Halcón de Eleonor (*Falco eleonorae*).

presenta dos fóveas a diferencia del ser humano que sólo presenta una. Esto significa que cada ojo del halcón puede enfocar sobre dos presas simultáneamente y de esta manera decidir cuál de las dos quiere capturar.

tos. Son transmisoras de muchas enfermedades, y en su cuerpo tienen multitud de ectoparásitos (parásitos externos) y endoparásitos (parásitos internos).